

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО**

Кафедра сімейної медицини ФПДО

МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ

СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

**ДЛЯ СЛУХАЧІВ ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
“ОПТИМАЛЬНА ТЕРАПІЯ В ПРОФІЛАКТИЦІ І РЕАБІЛІТАЦІЇ
ПАЦІЄНТІВ З СЕРЦЕВО-СУДИННИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ”**

Львів – 2022

УДК 616.1-08-084-036.82 (07)

М 545

Рекомендовано методичною комісією факультету післядипломної освіти
Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького
Протокол № 3 від 30 червня 2022 р.

МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ ПІДГОТУВАЛИ:
викладачі кафедри сімейної медицини ФПДО

Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

д.мед.н., професор	Соломенчук Т.М.
к.мед.н., доцент	Макар О.Р.
д.мед.н., професор	Скибчик В.А.
д.мед.н., професор	Світлик Г.В.
к.мед.н., доцент	Капустинський О.О.
к.мед.н., доцент	Слаба Н.А.
к.мед.н., доцент	Копчак Л.М.
к.мед.н., доцент	Заремба О.В.
к.мед.н., доцент	Їжицька Н.В.
к.мед.н., доцент	Склярова О.Є.
к.мед.н., доцент	Беш Д.І.
к.мед.н., доцент	Кисіль О.Ю.
к.мед.н., в.о.доц.	Голик О.М.
к.мед.н., в.о.доц.	Федечко М.Й.
к.мед.н., в.о.доц.	Смалюх О.В.
к.мед.н., в.о.доц.	Процько В.В.
к.мед.н., асистент	Білавка І.В.
к.мед.н., асистент	Тишко Л.О.
к.мед.н., асистент	Чнгрян Г.В.
к.мед.н., асистент	Юзич І.А.
к.мед.н., асистент	Галькевич М.П.
к.мед.н., асистент	Рак Н.О.
асистент	Климкович О.Ю.
асистент	Лабінська О.Є.
асистент	Прокоша М.І.
асистент	Луцька В.Л.
асистент	Кузь Н.Б.

Рецензенти:

Завідувач кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації ЛНМУ імені Данила Галицького, д.мед.н., професор **Зіменковський А.Б.**;
Професор кафедри клінічної лабораторної діагностики ФПДО ЛНМУ імені Данила Галицького, д.б.н. **Максимюк Г.В.**

Відповідальні за випуск:

Т.в.о. першого проректора з науково-педагогічної роботи к.біол.н., доцент
І.І.СОЛОНИНКО
Декан факультету післядипломної освіти, доцент О.Є. СІЧКОРІЗ

УДК 616.1-08-084-036.82 (07)

© Соломенчук Т.М., 2022

Тематичний план семінарських занять

1.	Добове монітування ЕКГ.
2.	Особливості кардіореабілітації пацієнтів з гострим інфарктом міокарда
3.	Оптимальна фармакотерапія і реабілітація пацієнтів з артеріальною гіпертензією
4.	Клінічна фармакотерапія антикоагулянтів та антиагрегантів
5.	Первинна і вторинна профілактика серцево-судинних захворювань при цукровому діабеті.
6.	Комплексна оцінка стану та оптимальна програма кардіореабілітації пацієнтів з ішемічною хворобою серця.
7.	Оптимальна терапія і реабілітація у пацієнтів після кардіохірургічних втручань та пересадки серця.
8.	Тести з фізичним навантаженням (ВЕМ, тредміл) у пацієнтів з серцево-судинними захворюваннями.
9.	Оптимальна терапія і реабілітація пацієнтів з порушеннями провідності та після встановлення ЕКС
10.	Оптимальна терапія і реабілітація пацієнтів з тромбоемболією легеневої артерії.

Тема. ДОБОВЕ МОНІТОРУВАННЯ ЕКГ

Мета і завдання

Оволодіти методикою проведення добового моніторування ЕКГ та навчитися інтерпретувати результати обстеження.

Місце заняття

Навчальна кімната, кардіологічне та інфарктне відділення.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Основи електрофізіології серця.
2. Аналіз ЕКГ.
3. Види добового моніторування ЕКГ.
4. Показання до проведення добового моніторування ЕКГ.
5. Методика проведення обстеження.
6. Оцінка результатів добового моніторування ЕКГ.
7. Життєво-небезпечні аритмії.
8. Покази до встановлення ЕКС.
9. Оцінка ефективності антиаритмічної терапії за даними добового моніторування ЕКГ.

Практичні навички

Знати методику проведення добового моніторування ЕКГ.

Вміти проводити добове моніторування ЕКГ та оцінювати результати обстеження.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Скибчик В.А., Скибчик Я.В. *Клінічна електрокардіографія для професіоналів.* – Львів: Видавець Марченко Т.В., 2021. – 568 с.
2. Скибчик В.А., Скибчик Я.В. *Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології.* – Видання 3-є, виправлене. – Львів: Видавець Марченко Т.В., 2021. – 164 с.
3. Жарінов О., Іванів Ю., Куць В. *Функціональна діагностика* – Київ: Четверта хвиля, 2021. – 784 с.
4. Дзяк Г.В., Жарінов О.Й. *Фібриляція передсердь.* – К.: Четверта хвиля, 2011. – 192 с.
5. Жарінов О., Куць В. *Холтеровське та фрагментарне моніторування ЕКГ.* – Київ: Медицина світу. – 2010. – 128с.
6. *Дослідження варіабельності серцевого ритму у кардіологічній практиці: Метод. реком / Бобров В. О. Чубучний В.М., Жарінов О.Й. та співавт.* – К: Укрмедпатентінформ, 1999. - 25 с.
7. Al-Khatib S. M., Stevenson W. G., Ackerman M. J. et al. 2017 AHA/ACC/HRS Guideline for Management of Patients With Ventricular Arrhythmias and the Prevention of Sudden Cardiac Death: Executive Summary: A Report of the American College of Cardiology / American Heart Association Task Force on Clinical Practice Guidelines and the Heart Rhythm Society. *J Am Coll Cardiol* 2017; S0735–1097 (17) 41305–2.
8. Priori S. G., Blomström-Lundqvist C., Mazzanti A. et al. 2015 ESC Guidelines for the management of patients with ventricular arrhythmias and the prevention of sudden cardiac death: The Task Force for the Management of Patients with Ventricular Arrhythmias and the Prevention of Sudden Cardiac Death of the European Society of Cardiology (ESC). Endorsed by:

Тема. ОСОБЛИВОСТІ КАРДІОРЕАБІЛІТАЦІЇ ПАЦІЄНТІВ З ГОСТРИМ ІНФАРКТОМ МІОКАРДА

Мета і завдання

Вивчити етапи, особливості перебігу та ефективність кардіореабілітаційного процесу в пацієнтів з гострим інфарктом міокарда. Удосконалити навички складання кардіореабілітаційної програми у післяінфарктних хворих.

Місце заняття

Навчальна кімната, кардіологічне та інфарктне відділення.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Визначення поняття кардіореабілітації.
2. Покази та протипокази до проведення кардіореабілітації у післяінфарктних хворих.
3. Основні етапи кардіореабілітації у пацієнтів з гострим інфарктом міокарда.
4. Основні завдання кардіореабілітації після перенесеного гострого інфаркту міокарда.
5. Поетапна кардіореабілітація пацієнтів з гострим інфарктом міокарда.
6. Програми фізичної активності післяінфарктних хворих в залежності від етапу кардіореабілітації.
7. Фізіотерапія як складова фізичної реабілітації у післяінфарктних хворих.

Практичні навички

Ознайомитися на практиці з основними етапами кардіореабілітаційного процесу післяінфарктних хворих.

Вміти застосовувати засоби медичної реабілітації в комплексному відновному лікуванні післяінфарктних хворих на стаціонарному, поліклінічному та санаторному етапах.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ від 15.09.2021 № 1957 "Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та кардіореабілітації "Гострий коронарний синдром без елевації сегмента ST".
2. Рекомендації Європейського товариства кардіологів 2020 р. щодо лікування пацієнтів з гострим коронарним синдромом без стійкої елевації сегмента ST (<https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehaa895>).
3. Фізична реабілітація в кардіології: [навчальний посібник] / І.М. Григус, Л.Б. Брега — Рівне : НУВГП, 2018. – 112 - 162 с.
4. Козак Д.В., Давибіда Н.О. Фізична реабілітація та основи здорового способу життя. Тернопіль. Укрмедкнига. 2015. – 199 с.
5. Швед М.І., Левицька Л.В. Сучасні стратегії лікування та реабілітації хворих на інфаркт міокарда. – Київ: Медкнига, 2015. – 152 с.
6. Фізична реабілітація після інфаркту міокарда в домашніх умовах: [навчальний посібник] / С.Я. Індика, А.М. Сітовський – Луцьк : РВВ ЛІРоЛ Університету «Україна», 2014. – 150 с.

7. *Фізіотерапія: [підручник для студентів] / В.Д. Сиволап, В.Х. Каленський – Запоріжжя: ЗДМУ, 2014. – 167 с.*
8. *Следзевська І. К. Практичні рекомендації з фізичної реабілітації хворих з гострим порушенням коронарного кровообігу / І. К. Следзевська, Л. М. Бабій, Я. Ю. Щербак // Укр. кардіологічний журнал. – 2011. – № 1. – С. 62–65.*
9. *Фізична реабілітація в кардіології: [навчальний посібник (курс лекцій)] / С.Ф. Абрамова — Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2009. – 140 с.*
10. *Медична та соціальна реабілітація: [навчальний посібник] / І.Р. Мисули, Л.О. Вакуленко – Тернопіль: ТДМУ, 2005. – 172-187 с.*

Тема. ОПТИМАЛЬНА ФАРМАКОТЕРАПІЯ І РЕАБІЛІТАЦІЯ ПАЦІЄНТІВ З АРТЕРІАЛЬНОЮ ГІПЕРТЕНЗІЄЮ

Мета і завдання

Поглибити знання з фармакоterapiї і реабілітації пацієнтів з артеріальною гіпертензією.

Місце заняття

Навчальна кімната, кардіологічне та інфарктне відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, тематичні електрокардіограми, набір результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Артеріальна гіпертензія (АГ): визначення, епідеміологія.
2. Класифікація АГ.
3. Поняття вторинної АГ.
4. Клінічні прояви при АГ.
5. Діагностичне та клінічне обстеження пацієнтів з АГ.
6. Формулювання діагнозу при АГ.
7. Алгоритм лікування пацієнтів з АГ.
8. Основні групи лікарських засобів, що використовуються для фармакоterapiї АГ.
9. Вибір антигіпертензивного препарату залежно від супутніх захворювань.
10. Особливості лікування АГ в старечому віці.
11. АГ у вагітних. Підходи до лікування
12. Ускладнення АГ
13. Особливості реабілітації пацієнтів з АГ.
14. Дозування фізичних навантажень у пацієнтів з АГ.
15. Сучасні методи фізіотерапії в комплексній реабілітації пацієнтів з АГ.

Практичні навички

Знати причини, клінічні прояви, класифікацію, діагностику, диференційну діагностику, методи лікування, маршрут пацієнтів з АГ.

Вміти призначати сучасні реабілітаційні заходи пацієнтам з АГ.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Наказ МОЗ України № 564 від 13.06.2016 "Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги "Профілактика серцево-судинних захворювань".*
2. *Громадське здоров'я у практиці сімейного лікаря : підруч. для студентів, лікарів-інтернів, магістрів мед. закл. вищ. освіти, резидентів, лікарів заг. практики – сімейн. лікарів / за ред. : Є.Я. Склярова, М.А. Бичкова. – Київ : Медицина, 2020. – 287 с.*

3. Скибчик В.А. Практичні аспекти сучасної кардіології / В.А. Скибчик, Т.М. Соломенчук. – Видання 2, доповнене. – Львів: Мс, 2019. – 424 с.
4. Денисюк В.І. Внутрішня медицина: підруч. для студентів закладів вищ. мед. освіти III-IV рівня акредитації та лікарів післядипл. освіти на основі рекомендацій доказової медицини / В.І. Денисюк, О.В. Денисюк; за ред. В.М. Коваленко. – 3-тє вид, перероб. і допов. – Київ: Моріон, 2019. – 959 с.
5. Коваленко В.М. Внутрішня медицина. Підручник для студентів закладів вищої медичної освіти III-IV рівня акредитації та лікарів післядипломної освіти на основі рекомендацій доказової медицини / За ред. В.М. Коваленка. Укл.: Н.М. Шуба, О.Г. Несукай, О.П. Борткевич. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: МОРІОН, 2019. – 960 с.
6. Практичні аспекти сучасної кардіології. – Скибчик В.А., Соломенчук Т.М. Львів: Мс, 2017. – 416 с.
7. Швед М., Левицька Л. Сучасні технології та методи кардіореабілітації. – Медкнига. – 2016. – 144с.
8. Заремба Є.Х. Кардіологія для сімейних лікарів. Навчальний посібник / Є.Х. Заремба, Ю.Г. Кияк, Л.Я. Бабина та ін. – Київ. – 2011. – 531 с.
9. Unger T., Borghi C., Charchar F. et al. (2020) 2020International Society of Hypertension Global Hypertension Practice Guidelines. Hypertension, 75(6): 1334–1357. doi: 10.1161/HYPERTENSIONAHA.120.15026.
10. ESC/ESH Guidelines for the management of arterial hypertension. European Heart Journal, 2018; 39: 3021-3104. doi: 10.1093/eurheartj/ehy339.
11. <http://mtd.dec.gov.ua/index.php/uk/reiestr-mtd/itemlist/category/17-kardiolohiia>.

Тема. КЛІНІЧНА ФАРМАКОТЕРАПІЯ АНТИКОАГУЛЯНТІВ І АНТИАГРЕГАНТІВ

Мета і завдання

Поглибити знання з клінічної фармакотерапії антикоагулянтів і антиагрегантів.

Місце заняття

Навчальна кімната, кардіологічне та інфарктне відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір результатів лабораторних методів дослідження, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Антикоагулянти і антиагреганти -визначення.
2. Класифікація антикоагулянтів.
3. Клінічна фармакологія антикоагулянтів.
4. Покази і протипокази до призначення антикоагулянтів.
5. Лабораторний контроль терапевтичної ефективності і безпеки антикоагулянтів.
6. Класифікація антиагрегантів.
7. Клінічна фармакологія антиагрегантів
8. Покази і протипокази до призначення антиагрегантів.
9. Ускладнення від призначення антиагрегантів і антикоагулянтів.
10. Шкали ризику кровотеч.
11. Особливості призначення антикоагулянтів та антиагрегантів при різних супутніх захворюваннях.

Практичні навички

Знати покази та протипокази до призначення антикоагулянтів і антиагрегантів.

Вміти призначати антикоагулянти і антиагреганти пацієнтам з серцево-судинними захворюваннями.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.

2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Біловол О.М. Клінічна фармакологія. – Нова книга. – 2021. – 544с.
2. Клінічна фармакологія : навч. посіб. / Є. І. Шоріков [та ін.] ; Буковин. ДМУ. –Вінниця : Нова Книга, 2019. – 512 с.
3. Фармакологія: підручник для студ. мед. ф-тів вищих навч. закл. / І.В. Коваль, Т. В. Казанюк.– Вид. 8-те, випр. та доопрац.– Медицина, 2018.– 552 с.
4. Фармакологія: підручник для студ. мед. ф-тів вищих навч. закл. / І. С. Чекман, Н. О. Горчакова, Л. І. Казак [та ін.]; За ред. І. С. Чекман.– Вид. 4-те, випр. та доопрац.– Вінниця : Нова книга, 2017.– 786 с.
5. Практичні аспекти сучасної кардіології. – Скибчик В.А., Соломенчук Т.М. Львів: Мс, 2017. – 416 с.
6. Скибчик В.А. Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології / В.А. Скибчик, Я.В. Скибчик // К.: ТОВ “Люди в білому”, 2014. – 154 с.
7. Клінічна фармакологія: Підручник / О.М. Біловол, О.Ф. Возіанов, І.К. Латогуз, В.Ф. Москаленко, А.Я. Циганенко; За ред. О.М. Біволола, І.К. Латогуза і А. Я. Циганенка: У 2 т. – К.: Здоров'я, 2005. – Т.1.- 608 с.; Т.2 – 684 с.
8. *Essentials of Medical Pharmacology* by K.D. Tripathi 8th Editions – 2018. – 880p.

Тема. ПЕРВИННА І ВТОРИННА ПРОФІЛАКТИКА СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ПРИ ЦУКРОВОМУ ДІАБЕТІ

Мета і завдання

Поглибити знання щодо первинної і вторинної профілактики серцево-судинних захворювань при цукровому діабеті.

Місце заняття

Навчальна кімната, кардіологічне та інфарктне відділення.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Основи патофізіології розвитку серцево-судинних захворювань при цукровому діабеті.
2. Фактори ризику розвитку серцево-судинних захворювань.
3. Метаболічний синдром – діагностика і лікування.
4. Цукровий діабет – діагностика і лікування.
5. Первинна профілактика серцево-судинних захворювань при цукровому діабеті.
6. Вторинна профілактика серцево-судинних захворювань при цукровому діабеті.
7. Оцінка ефективності лікування цукрового діабету.
8. Діагностика стану серцево-судинної системи при цукровому діабеті.
9. Ускладнення цукрового діабету.
10. Особливості лікування серцево-судинних захворювань при цукровому діабеті.

Практичні навички

Знати принципи первинної і вторинної профілактики серцево-судинних захворювань при цукровому діабеті.

Вміти проводити первинну та вторинну профілактику серцево-судинних захворювань у пацієнтів з цукровим діабетом.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ МОЗ України № 564 від 13.06.2016 "Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги "Профілактика серцево-судинних захворювань".
2. Рекомендації ADA (2021): що нового у веденні пацієнтів із цукровим діабетом? [електронний ресурс]: <https://health-ua.com/article/63341-rekomendatc-ADA-2021-sho-novogo-ivedenn-patcntv-z-tcukrovim-dabetom>
3. Кривоносова О., Журавльова Л. Актуальні підходи до лікування хворих на цукровий діабет. – Медкнига. – 2019. – 144 с.
4. Корж О.М. Профілактика серцево-судинних захворювань при цукровому діабеті. – сімейна медицини. – 2019. -№3.- С.23-26.
5. Нікберг І.І., Крайничин Н.Я. Лікуально-профілактичний режим хворих на цукровий діабет. – Медкнига. – 2013. – 208 с.
6. Заремба Є.Х., Кияк Ю.Г., Бабиніна Л.Я. та ін. Кардіологія для сімейних лікарів: навчальний посібник / за ред. Є.Х. Заремби. – К.: 2011. – 532 с.

Тема. КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА СТАНУ ТА ОПТИМАЛЬНА ПРОГРАМА КАРДІОРЕАБІЛІТАЦІЇ ПАЦІЄНТІВ З ІШЕМІЧНОЮ ХВОРОБОЮ СЕРЦЯ

Мета і завдання

Поглибити знання щодо особливостей перебігу кардіореабілітаційного процесу у пацієнтів з ішемічною хворобою серця. Удосконалити навички проведення кардіореабілітаційної програми у хворих з ішемічною хворобою серця.

Місце заняття

Навчальна кімната, кардіологічне та інфарктне відділення.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Ішемічна хвороба серця, класифікація, клінічні прояви.
2. Протипокази до проведення ЛФК у хворих з ішемічною хворобою серця.
3. Класифікація клінічної виразності хронічної коронарної недостатності на старті кардіореабілітації.
4. Методика фізичної реабілітації хворих з ішемічною хворобою серця на різних етапах кардіореабілітації.
5. Лікувальна дія фізичних вправ при атеросклерозі коронарних судин.
6. Особливості застосування фізіотерапії у пацієнтів з ішемічною хворобою серця.
7. Масаж при хронічній ішемічній хворобі серця та стенокардії.

Практичні навички

Знати особливості перебігу кардіореабілітаційного процесу у пацієнтів з ішемічною хворобою серця.

Вміти застосовувати засоби медичної реабілітації в комплексному відновному лікуванні хворих з ішемічною хворобою серця на стаціонарному, поліклінічному та санаторному етапах.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курпція тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ від 02.03.2016 № 152 "Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги "Стабільна ішемічна хвороба серця".

2. *Фізична реабілітація в кардіології: [навчальний посібник] / І.М. Григус, Л.Б. Брега — Рівне : НУВГП, 2018. – 90 - 94 с.*
3. *Медична та соціальна реабілітація: [навч. Посібник]/ В.Б. Самойленко – Київ: ВСВ «Медицина», 2018 –383-425с., 447-462с.*
4. *Фізіотерапія: [підручник для студентів] / В.Д. Сиволап, В.Х. Каленський – Запоріжжя: ЗДМУ, 2014. – 165 с.*
5. *Фізична реабілітація осіб зрілого віку з ішемічною хворобою серця (стабільна стенокардія II функціональний клас) у післялікарняний період: орган. - метод, рек. / Н. В. Жарська, О. В. Гузій. - Львів: Ліга-Прес, 2009. - 88 с.*
6. *Фізична реабілітація в кардіології: [навчальний посібник (курс лекцій)] / С.Ф. Абрамова — Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2009. – 20-37 с.*
7. *Медична та соціальна реабілітація: [навчальний посібник] / І.Р. Мисули, Л.О. Вакуленко – Тернопіль: ТДМУ, 2005. – 187-197 с.*
8. *Бобров В. А. Санаторний етап реабілітації хворих на ішемічну хворобу серця / В. А. Бобров, І. К. Следзевська, М. В. Лобода - К. : Здоров'я, 1995. - 112 с*

Тема. ОПТИМАЛЬНА ТЕРАПІЯ І РЕАБІЛІТАЦІЯ ПАЦІЄНТІВ ПІСЛЯ КАРДІОХІРУРГІЧНИХ ВТРУЧАНЬ ТА ПЕРЕСАДКИ СЕРЦЯ

Мета і завдання

Поглибити знання щодо особливостей перебігу кардіореабілітаційного процесу у пацієнтів після кардіохірургічних втручань та пересадки серця. Удосконалити навички проведення кардіореабілітаційних програм для кардіохірургічних пацієнтів.

Місце заняття

Навчальна кімната, кардіологічне та інфарктне відділення.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Особливості перебігу етапів реабілітації у пацієнтів після кардіохірургічних втручань.
2. Протипокази до проведення ЛФК у кардіохірургічних пацієнтів.
3. Програми медичної реабілітації у пацієнтів після кардіохірургічних втручань.
4. Особливості методики ЛФК при операціях з приводу вроджених вад серця.
5. Особливості застосування ЛФК при операціях на магістральних судинах.
6. Фізична реабілітація при хірургічному лікуванні ішемічної хвороби серця.
7. Клініко-фізіологічні обґрунтування застосування ЛФК при операціях на серці.
8. Особливості застосування фізіотерапії у кардіохірургічних пацієнтів.
9. Особливості проведення кардіореабілітації у пацієнтів після пересадки серця.

Практичні навички

Знати особливості перебігу кардіореабілітаційного процесу у пацієнтів після кардіохірургічних втручань та пересадки серця

Вміти застосовувати засоби медичної реабілітації в комплексному відновному лікуванні хворих після кардіохірургічних втручань, в тому числі після пересадки серця, на стаціонарному, поліклінічному та санаторному етапах.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курпція тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Наказ від 03.03.2016 № 164 "Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації "Гострий коронарний синдром без елевації сегмента ST".*

2. *Рекомендації Європейського товариства кардіологів 2020 р. щодо лікування пацієнтів з гострим коронарним синдромом без стійкої елевації сегмента ST* (<https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehaa895>).
3. *Фізична реабілітація в кардіології: [навчальний посібник] / І.М. Григус, Л.Б. Брега — Рівне : НУВГП, 2018. — 90 - 94 с.*
4. *Медична та соціальна реабілітація: [навч. Посібник]/ В.Б. Самойленко – Київ: ВСВ «Медицина», 2018 –383-425с., 447-462с.*
5. *Швед М.І., Левицька Л.В. Сучасні стратегії лікування та реабілітації хворих на інфаркт міокарда. – Київ: Медкнига, 2015. – 152 с.*
6. *Фізіотерапія: [підручник для студентів] / В.Д. Сиволап, В.Х. Каленський – Запоріжжя: ЗДМУ, 2014. – 165 с.*
7. *Фізична реабілітація в кардіології: [навчальний посібник (курс лекцій)] / С.Ф. Абрамова — Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2009. – 20-37 с.*
8. *Anayo L, Rogers P, Long L, et al. Exercise-based cardiac rehabilitation for patients following open surgical aortic valve replacement and transcatheter aortic valve implant: a systematic review and meta-analysis. Open Heart. 2019;6:e000922.*
9. *Cardiac rehabilitation delivery model for low-resource settings: an international council of cardiovascular prevention and rehabilitation consensus statement // S. L. Grace, K. I. Turk-Adawi, A. Contractor [et al.] // Progress in Cardiovascular Diseases. – 2016. – Vol. 59, No. 3. – P. 303–322.*

Тема. ТЕСТИ З ФІЗИЧНИМ НАВАНТАЖЕННЯМ У ПАЦІЄНТІВ З СЕРЦЕВО-СУДИННИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ

Мета і завдання

Оволодіти методиками виконання навантажувальних проб та навчитися інтерпретувати їх результати.

Місце заняття

Навчальна кімната, відділення функціональної діагностики, кардіологічне та інфарктне відділення.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання

1. Вплив фізичного навантаження на серцево-судинну систему.
2. Споживання кисню при навантаженні.
3. Види навантажувальних проб.
4. Показання і протипоказання до проведення навантажувальних проб.
5. Методика виконання навантажувальних проб.
6. Протоколи для клінічних навантажувальних проб.
7. Підготовка пацієнта до навантажувальних проб.
8. Критерії припинення навантажувальних проб.
9. Інтерпретація результатів навантажувальних проб.
10. Невідкладні стани під час проведення навантажувальних проб.

Практичні навички

Знати методики виконання навантажувальних проб.

Вміти проводити навантажувальні проби. Вміти самостійно аналізувати результати навантажувальних проб та формулювати висновки.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курсія тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ від 02.03.2016 № 152 "Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги "Стабільна ішемічна хвороба серця".
2. О. Жарінов, Ю. Іванів, В. Куць. Функціональна діагностика – Київ: Четверта хвиля, 2021. – 784 с.
3. Тести з фізичним навантаженням у пацієнтів із вродженими вадами серця: [практичний посібник] / І.Г. Лебідь, В.А. Ханенова, Є.І. Лебедь, О.В. Стогова, Н.М. Руденко — Дніпро: Середняк Т. К., 2017. – 52 с.
4. Жарінов О.Й., Куць В.О., Тхор Н.В. Навантажувальні проби в кардіології / Навчальний посібник //К.: Мед. Світу. – 2006. – 89с.
5. Андреев Е. В. Пробы с дозированной физической нагрузкой: рек. Американского кардиологического колледжа и Американской ассоциации кардиологов./ Е. В.Андреев, Ю. В. Руденко, И. С. Ковалева // Серце і судини. - 2006. - № 36. - С. 30-40 .
6. Bhat A., Desai A., Amsterdam E.A. (2008) Usefulness of High Functional Capacity in Patients With Exercise-Induced ST-Depression to Predict a Negative Result on Exercise Echocardiography and Low Prognostic Risk. *Am. J. Cardiol.*, 101(11): 1541–1543.
7. Jackson G., Padley S. (2008) Erectile dysfunction and silent coronary artery disease: abnormal computed tomography coronary angiogram in the presence of normal exercise ECGs. *Int. J. Clin. Pract.*, 62(6): 973–976.
8. MacKenzie R. (2007) Nonsustained wide QRS tachycardia during an exercise ECG stress test. *Insur. Med.*; 39(3): 205–213.

Тема. ОПТИМАЛЬНА ТЕРАПІЯ І РЕАБІЛІТАЦІЯ ПАЦІЄНТІВ З ПОРУШЕННЯМИ ПРОВІДНОСТІ ТА ПІСЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ ЕКС

Мета і завдання

Удосконалити знання щодо оптимальної терапії та оволодіти методиками реабілітації пацієнтів з порушеннями провідності та після встановлення ЕКС.

Місце заняття

Навчальна кімната, кардіологічне та інфарктне відділення.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Класифікація блокад серця за рівнями ураження провідної системи.
2. Причини виникнення блокад серця.
3. Підходи до лікування порушень провідності серця.
4. Медикаментозна терапія порушень провідності та покази до неї.
5. Покази до тимчасової кардіостимуляції.
6. Покази до постійної кардіостимуляції.
7. Вибір кардіостимулятора.
8. Методика фізичної реабілітації хворих з порушенням провідності.
9. Дозування фізичних навантажень у пацієнтів з ЕКС.
10. Програма медичної реабілітації у пацієнтів після встановлення ЕКС.

Практичні навички

Знати методики реабілітації пацієнтів з порушеннями провідності та після встановлення ЕКС.

Вміти застосовувати оптимальну терапію та засоби медичної реабілітації в пацієнтів з порушеннями провідності та після встановлення ЕКС.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курпція тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. О. Жарінов, Ю. Іванів, В. Куць. *Функціональна діагностика* – Київ: Четверта хвиля, 2021. – 784 с.
2. *Ведення хворого з порушенням провідності серця. Сучасна практика внутрішньої медицини з невідкладними станами: [методичні вказівки]* / О. Я. Бабак, Л. І. Овчаренко, Н. М. Железнякова та ін. – Харків : ХНМУ, 2021. – 20 с.
3. *Рекомендації по применению имплантируемых устройств 2012. Рекомендации Рабочей группы по нарушениям ритма сердца Ассоциации аритмологов Украины // К. –2012. –26 с.*
4. *Аритмология и электрофизиология. Сборник лекций в схемах и таблицах / Под ред. О.С.Сычева –Киев, 2010. –243 С.*
5. *Jinhee Ahn, Byeong Ju Lee, Seung-Young Roh (2021). Role of early short-term cardiac rehabilitation in patients undergoing pacemaker implantation. Rev. Cardiovasc. Med., 22 (4): 1603-1610.*
6. *Kashou AH, Goyal A, Nguyen T, Chhabra L. StatPearls [Internet] StatPearls Publishing; Treasure Island (FL): 2020. Jul 8, Atrioventricular Block.*
7. *R.K. Reibis, W. Kamke, E. Langheim, H. Völler (2010). [Rehabilitation of patients with cardiac pacemakers and implanted cardioverter-defibrillators: recommendations for training, physiotherapeutic procedures and re-employment]. Int. J. Clin. Pract., 135(15): 759–64.*

Тема. ОПТИМАЛЬНА ТЕРАПІЯ І РЕАБІЛІТАЦІЯ ПАЦІЄНТІВ З ТРОМБОЕМБОЛІЄЮ ЛЕГЕНЕВОЇ АРТЕРІЇ

Мета і завдання

Удосконалити знання щодо оптимальної терапії і реабілітації пацієнтів з тромбоемболією легеневої артерії.

Місце заняття

Навчальна кімната, кардіологічне та інфарктне відділення.

Час – 2 год.

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, результати лабораторних та інструментальних методів обстеження, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Етіологія та патогенез тромбоемболії легеневої артерії.
2. Класифікація тромбоемболії легеневої артерії.
3. Сучасні підходи до лікування тромбоемболії легеневої артерії.
4. Медикаментозна терапія тромбоемболії легеневої артерії.
5. Покази до хірургічного лікування тромбоемболії легеневої артерії.
6. Особливості реабілітації пацієнтів з тромбоемболією легеневої артерії.
7. Дозування фізичних навантажень у пацієнтів з тромбоемболією легеневої артерії.
8. Методика фізичної реабілітації хворих з тромбоемболією легеневої артерії.
9. Профілактика повторних тромбоемболічних подій.
10. Програма медичної реабілітації пацієнтів з тромбоемболією легеневої артерії.

Практичні навички

Знати принципи оптимальної терапії і реабілітації пацієнтів з тромбоемболією легеневої артерії.

Вміти застосовувати оптимальну терапію та реабілітацію в пацієнтів з тромбоемболією легеневої артерії.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курпція тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Уніфікований клінічний протокол “Тромбоемболія легеневої артерії”. – 2014 [електронний ресурс]: <https://www.webcardio.org/unifikovanyj-klinichnyj-protokol-ekstrenoji-medychnoji-dopomogy-tromboemboliya-.aspx>
2. Жарінов О., Іванів Ю., Куць В. Функціональна діагностика – Київ: Четверта хвиля, 2021. – 784 с.
3. Фізична реабілітація в кардіології: [навчальний посібник] / І.М. Григус, Л.Б. Брега — Рівне : НУВГП, 2018. – 90 - 94 с.
4. Заремба Є.Х., Кияк Ю.Г., Бабиніна Л.Я. та ін. Кардіологія для сімейних лікарів: навчальний посібник / за ред. Є.Х. Заремби. – К.: 2011. – 532 с.
5. Фізична реабілітація в кардіології: [навчальний посібник (курс лекцій)] / С.Ф. Абрамова — Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2009. – 20-37 с.
6. Tapson V.F. Acute pulmonary embolism. – *N Engl J Med.* – 2008. - №358 (10). – P.1037-1051.